

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
5804 Bergen

Att: Anne Kjos Veim

Deres ref: 14/17540

Vår ref: 2014/1536

02.02.2015

Arkivnr: 469

Løpenr: 1653/2015

HØRINGSSVAR AV REGULERING AV FISKET ETTER LEPPEFISK I 2015

Havforskningsinstituttet støtter fullt ut Fiskeridirektoratets mål om å opprettholde det biologiske mangfoldet ved å sikre at utøvelsen av fisket verken skal true en bestand eller økosystemets funksjonsmåte, samt at det settes mål med hensyn til bestandsstørrelse og økonomisk avkastning for mange av artene.

Som det skrives i høringen må forvaltningsmålet være et konkret og operasjonelt mål, og at det skal være en klar sammenheng mellom forvaltningsmålet som er satt for leppefisk og de tiltakene som innføres. Det norske forvaltningsmålet for leppefisk er å «*øke langtidsutbyttet ut over dagens nivå*». Havforskningsinstituttet anbefaler at "dagens nivå" blir gitt i referanse til en dato eller et tidsrom for å unngå at "dagens nivå" endrer seg(øker) for hvert år. I følge den tilsendte høringen, har uttaket av vill leppefisk økt med rundt 36 % fra 2013 til 2014. Det stilles spørsmål i høringen om beskatningen av leppefisk er bærekraftig og om forvaltningstiltakene gjenspeiler det fastsatte forvaltningsmålet.

For å vurdere om nivået på fisket etter leppefisk er bærekraftig, er tidsserier av fangst per enhet innsats data (antall leppefisk per redskap og døgn) fra referansefiskere benyttet. Ved bruk av tidsserier av fangst-per-enhet-innsats (CPUE) som et relativt mål for bestandsendringer, forutsettes det at fangstraten er proporsjonal med bestandsstørrelsen. Proporsjonalitetsfaktoren antas konstant over tidsserien.

Tidsseriene viser en nedgang i CPUE i midt-Hordaland over en treårs periode, mens det ikke er noen tilsvarende trend for de andre områdene som er undersøkt. Som det pekes på i rapporten fra Havforskningsinstituttet er tre år med data en svært kort tidsserie. Dessuten er det stor variasjon i CPUE, hvilket medfører at det er vanskelig å oppdage signaler i data, selv om det skulle være en trend. Spørsmålet er derfor hvor stor endring i bestanden det kreves før endringen med rimelig sannsynlighet kan detekteres. Da tidsserien er basert på alle størrelsesgrupper, vil den heller ikke gi signaler om bestanden presses mot en stadig større andel småfisk, som er et signal om høyt fiskepress. Dette kan imidlertid studeres nærmere da dataene er delt i beholdt (stor) leppefisk og gjenutsatt (små) leppefisk.

CPUE-seriene er beregnet for større områder/regioner, mens leppefisk artene har vist seg å være relativt stedbundne. Dersom fiskerne flytter til et nytt fiskeområde når fangstraten avtar, kan høye fangstrater opprettholdes selv om underpopulasjoner er kraftig nedfisket. Først når alle delområdene er nedfisket vil bestandsnedgangen gjenspeiles i CPUE-serien. Dette fører til at en regional CPUE serie basert på én fisker i hver region kan varsle en alvorlig reduksjon i tallrikhet for sent. Eller sagt

på en annen måte, når man da observerer en nedgang i en slik CPUE-serie beregnet for større områder, bør innsatsen i fisket i denne regionen reduseres.

Det er også rimelig å anta at det skjer en redskapsutvikling og erfaringsoppbygging over tid som gjør fiskerne mer effektive. De vil derfor kunne opprettholde fangstratene selv om bestanden avtar, og forutsetningen om konstant fangsteffektivitet er da ikke oppfylt.

Inntil vi besitter bedre kunnskap om fisket, bestandsstørrelser, bestandsdynamikk og leppefiskenes betydning i økosystemet, anbefaler vi at det ikke tillates en ytterligere økning i beskatning. Det tilsier en konsesjonsordning, og at det innføres et tak på antall redskap den enkelte utøver kan fiske med, anslagsvis 100 enheter. Et slikt tak vil også bidra til bedre å sikre en forsvarlig røkting av fiskeredskapene. I Sverige tillates til sammenligning bare 50 enheter per fisker.

Et annet viktig tiltak for å oppnå større overlevelse for den små og gjenutsatte fisken i leppefisket, kan være påbud om sirkulerende vann i sorteringskassen om bord.

Havforskningsinstituttet er enig med Fiskeridirektoratet i at det blir innført påbud om kryss i alle ruser som benyttes i fiske etter leppefisk fra og med 2015. Havforskningsinstituttet presiserer at krysset må være utformet slik at det hindrer oter, større fisk, krabbe og hummer å ta seg inn i rusene. Dette er for å verne fredete/truete arter og for å skåne leppefisken som står i redskapen fra å bli skadet eller spist.

Havforskningsinstituttet er enig i at oppdrettsnæringen har behov for rensefisk hele året. Leppefisk kan imidlertid ikke dekke oppdrettsnæringens behov for avlusing året rundt, fordi leppefisk naturlig reduserer/stopper matinntaket ved lave temperaturer (vinter/tidlig vår). I denne perioden vil det bare være rognkjeks som er effektiv som rensefisk. Det vil derfor ikke være behov for leppefisk året rundt.

”Leppefisken er mest sårbar i gyteperioden, og ro i denne perioden er viktig for å sikre en videreføring av bestanden”. ”Fiske, transport og bruk av leppefisk i gytetiden resulterer i økt sykdomsfrekvens, økt dødelighet og økt risiko for smittespredning. Dette gir dårlig velferd for leppefisken og høy dødelighet av leppefisk i merdene.”

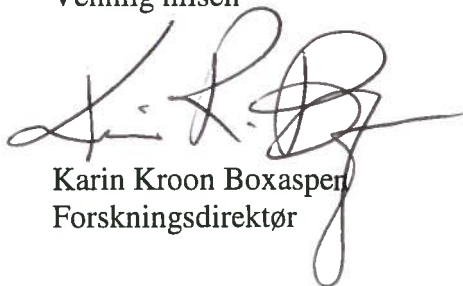
Havforskningsinstituttet anbefaler ut fra dette at Fiskeridirektoratet endrer tidspunktet for åpning av fiske i samsvar med tidligere råd, noe som foreslås i høringen.

Havforskningsinstituttet er også enig med Fiskeridirektoratet at en felles åpningsdato for alle artene er mest hensiktsmessig.

Havforskningsinstituttet støtter Fiskeridirektoratet i at det ikke åpnes for et tidlig fiske etter berggyllt, samtidig som fisket etter de andre leppefiskartene er stengt.

Fiskeridirektoratet anbefales å prøve ut MPAs for leppefisk langs kysten for å kartlegge om disse kan ha en positiv effekt på leppefiskbestandene, og de kan også brukes som referanseområder.

Vennlig hilsen

Karin Kroon Boxaspen
Forskningsdirektør

Anne Berit Skiftesvik
Prosjektleder (saksbehandler)

(sign)